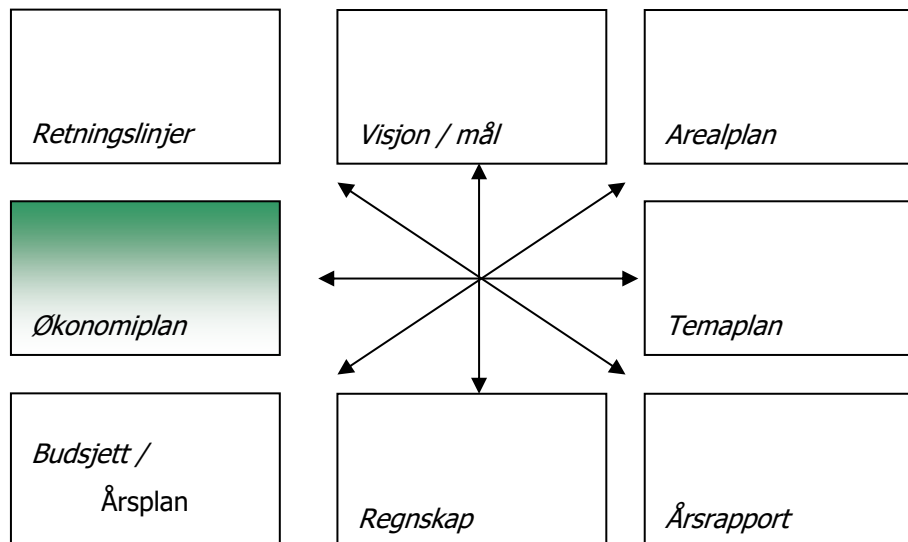




Kommuneplan for Flatanger Kommune

Økonomiplan 2018 - 2021

*Vedtatt av Flatanger kommunestyre den 14.12.17 i sak 62/17 i
i tråd med rådmannens arbeidsutkast av 20.11.2017*



Innholdsfortegnelse

1.	Innledning	s. 3
2.	Om virksomheten	s. 3
2.1	Dagens situasjon/utviklingstendenser	s. 3
2.2	Vesentlige momenter som påvirker vår økonomiske utvikling	s. 6
2.3	Totalt omstillingsbehov	s. 12
3.	Framtidige utfordringer	s. 13
3.1	Fellesutgifter, stab, støtte	s. 13
3.2	Oppvekst og kultur	s. 13
3.3	Helse, sosial og omsorg	s. 14
3.4	Næring, miljø og teknisk	s. 14
4.	Mål	s. 15
4.1	Visjon og mål for kommunens virksomhet	s. 15
4.2	Mål som er styrende for den økonomiske utvikling	s. 17
5.	Planlagte endringer/tiltak	s. 19
5.1	Investeringsbudsjettet	s. 19
5.2	Driftsbudsjett	s. 20
5.2.1	Viktige forutsetninger	s. 20
5.2.2	Tiltak med økonomisk konsekvens	s. 21
5.3	Økonomiplan drift 2017 – 2020, talldel	s. 23

1. INNLEDNING

I følge kommunelovens § 44 skal kommunestyret en gang i året vedta en rullerende økonomiplan. Økonomiplanen er en del av kommuneplansystemet, med kommuneplanens strategidel som overordna dokument.

I følge kommuneloven skal økonomiplanen:

- Vedtas en gang i året – en rullerende plan
- Omfatte minst de fire neste budsjettår
- En realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden.
- For hvert enkelt år settes planen opp i balanse utg/innt.
- Planer som omfatter avgrensede deler av kommunens virksomhet skal integreres i økonomiplanleggingen.

Kommuneplanen inneholder bl.a. konkrete tiltak til prioriteringer

Økonomiplanen skal synliggjøre økonomiske konsekvenser av tiltak som skal settes i verk, og gi uttrykk for kommunestyrets prioriteringer. Planen bør også angi mål for kommunens økonomiske utvikling de nærmeste åra.

2. OM VIRKSOMHETEN

2.1 Dagens situasjon/utviklingstendenser

Kommunen har de siste åra hatt balanse i regnskapet, med unntak av et merforbruk på kr. 1,087 mill i 2013. Dette merforbruk ble inndeckt i 2014, og en drar således ikke med seg et akkumulert underskudd som må inndeckes i kommende år. I 2008, 2013 og 2014 hadde en imidlertid en tæring på tidligere oppsparte midler, mens en i 2009, 2010, 2011, 2015 og 2016 kunne foreta en avsetning. Netto negativt driftsresultat for 2008 var på hele 5,7 mill kr., noe som utgjorde 6,9 % av driftsinntektene. I perioden 2009 til 2017 er det igangsatt en rekke innsparingstiltak, samt tiltak for å øke inntektene.

I 2009 og 2010 kunne vi notere oss et positivt netto driftsresultat på h.h.v kr. 3,478 mill, noe som utgjorde 3,8 % av brutto driftsinntekter, og kr.1,706 mill, noe som utgjorde 1,9 % av brutto driftsinntekter. En vesentlig forklaring på positivt resultat i 2009 var finansiering av drift gjennom merverdiavgift fra investeringer. I 2011 hadde kommunen et lite negativt regnskapsført netto driftsresultat, men tar en korleksjon på faktiske periodiseringsfeiler, kan en også for dette år notere seg et positivt netto driftsresultat på ca kr. 766.000. Positivt resultat i 2010 og 2011 kan tilskrives mindreforbruk i enhetene.

I 2012 oppnådde kommunen igjen et positivt netto driftsresultat, da på på kr. 3,19 mill, noe som utgjorde 2,9 % av brutto driftsinntekter. I 2013 og 2014 var positivt netto driftsresultat på h.h.v kr. 1,095 mill og kr. 1,092 mill (h.h.v 1% og 0,9% av brutto driftsinntekter). Overskuddene i aktuelle år kan også tilskrives ekstraordinære skjønnsmidler/ettårstiltak. Uten dette ville resultatene vært betydelige lavere, mellom kr. 2 – 3 mill.. I 2015 oppnådde kommunen igjen et positivt netto driftsresultat på kr. 1.937.000, dvs 1,8% av brutto driftsinntekter. 2016 kom også ut med et positivt driftsresultat, kr. 3.159.000 noe som utgjorde 2,8% av brutto driftsinntekter.

Kommunens utfordring framover vil ut fra dette være og fortsatt tilpasse drift i henhold til økonomiske realiteter. Evt. demografiske endringer som virker inn «uheldig» på statens kosnadsnøkler i utmåling av frie inntekter, vil fortsatt medføre en realnedgang på statlig overføringer til Flatanger kommune. Videre vil kommende betydelige investeringer gi en merkbar økning i kapitalkostnadene.

Rådmannen ser imidlertid at de siste års økonomiske omstillingsperiode har båret frukter. Kommunen har tatt store steg m.h.t. å tilpasse drift til økonomiske rammebetingelser.

Regnskapstall 2010 - 2016. Beløp i hele 1000 kr.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Rammetilskudd	47 025	52 580	58 502	57 134	56 716*	54 201	52 734
Skatteinntekter	17 863	17 974	21 639	22 884	20 942	23 043	26 366
Regnskapsmessig undersk./oversk.	977	2 050	0	-1 087	771	1 633	3 294
Langsiktig lånegjeld pr 31.12	71 964	68 962	71 937	71 694	75 288	72 454	68 984

(Rammetilskudd i 2014 er eksklusiv refusjon; Brannkatastrofe på Sørneset, kr. 8.659.000)

Kommunens økonomiske utvikling over tid (nominell kroneverdi i 1000 kroner), samt nøkkeltall (R = regnskap, B= budsjett):

	2012	2013	2014	2015	R-2016	B-2016	Avvik 2016
Til fordeling til drift, kr.	72.895	73.717	85.654	78.270	81.861	82.045	-184
Regnskapsmessig resultat = Mindre/merforbruk (-) i h.h.t. budsjett, kr.	0	-1.087	771	1.633	3.294	0	+3.294
Netto driftsresultat, kr.	3.190	1.095	1.092	1.937	3.159	202	+2.957
Driftsmargin = Netto driftsresultat i % av driftsinntekter	2,9	1,0	0,9	1,8	2,8	0,2	
Gjeldsgrad	6,68	7,44	5,68	5,08	4,89		
Egenkapitalandel (Soliditet)	0,13	0,12	0,15	0,16	0,17		
Arbeidskapital, kr.	12.870	9.562	24.641	20.375	12.314		
Likviditetsgrad 1	1,89	1,52	2,45	2,27	1,64		

Forklaringer nøkkeltall:

Driftsmargin = Netto driftsresultat i % av driftsinntektene

Gjeldsgrad = Kortsiktig gjeld + langsiktig gjeld (inkl. pensjonsforpliktelser)/Egenkapital

Egenkapitalandel = Egenkapital/Totalkapital

Arbeidskapital = Omløpsmidler – kortsiktig gjeld

Likviditetsgrad 1 = Omløpsmidler/Kortsiktig gjeld

Kommentarer til tabell:

Netto driftsresultat er den viktigste økonomiske indikatoren i kommuneregnskapet, og det er et overordnet mål for kommunesektoren at netto driftsresultat bør ligge på ca. 1,75 -2 % av driftsinntektene (driftsmargin). Dette for å kunne bygge opp en nødvendig buffer for framtidige utfordringer og uventede hendelser.

I 2015 og 2016 ligger kommunen innenfor den anbefalte margin med et netto driftsresultat på h.h.v.1,8% og 2,8% av driftsinntektene.

Finansielle nøkkeltall, 2016 (2015-tall i parentes)

	Flatanger	Kommunegruppe 05
Brutto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	2,2 (2,2)	1,5 (0,9)
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	2,8 (1,8)	2,7 (1,8)
Langsiktig gjeld i % av brutto driftsinntekter	248,2 (236,8)	222,7 (222,8)
Arbeidskapital ex premieavvik i % av brutto driftsinntekter	15,9 (9,4)	20,3 (18,9)
Frie inntekter i kr. pr innbygger	72.569 (70.031)	72.361 (69.568)
Netto lånegjeld i kr. pr innbygger	66.077 (57.739)	72.761 (66.479)

I de siste driftsår har kommunen hatt tæring av disposisjonsfondet med unntak av i 2016 og også så langt i 2017. Prognosert størrelse på disposisjonsfondet pr. 31.12.2017 er vel kr. 6 mill. Det er ikke noe mål i seg selv at kommunen skal opparbeide fond,- inntektene skal brukes til produksjon av tjenester til innbyggerne. Det er likevel viktig å ha en liten reserve for å møte uforutsette behov eller svingninger i inntekter/ utgifter. Det er også gunstig å ha en opparbeidet reserve som kan legges inn i utbyggingsprosjekter, slik at en ikke må lånefinansiere alle tiltak.

Virkingen av endring i folketall, alderssammensetning i befolkningen, og endringer i inntektssystemet til kommunene, medfører at kommunen kontinuerlig må arbeide for å ha et aktivitetsnivå som står i stil til inntektene. Endringer i vektlegging av ulike kriterieverdier som danner grunnlag for utmåling av rammetilskudd for kommunene, har gjort at Flatanger kommune nå kommer enda dårligere ut over inntektssystemet som gjelder f.o.m. 2017 enn de kriterier som ble lagt til grunn i det gamle inntektssystem, selv om det nye inntektssystem «premierer» kommuner som Flatanger som har betydelige avstander inn til en region med minimum 5000 innbyggere.

De siste 10 år har vi hatt følgende endring i befolknings sammensetningen:

Aldersgruppe	1.1.2007	1.1.2017	% endring
0 – 5 år	64	47	Nedgang på 26,6%
6 – 15 år	182	108	Nedgang på 40,7%
16 – 66 år	717	715	Uforandret
67 +	205	220	Økning på 7,3%
Totalt:	1168	1090	Nedgang på 6,7%

Altså; Rask endring i befolkningsutvikling/-sammensetning, med tilhørende inntektssvikt, gir oss store utfordringer m.h.t. å endre virksomheten/tjenester/tjenestenivå i raskt nok tempo i forhold til kravet om budsjettbalanse.

2.2. Vesentlig momenter som påvirker vår økonomiske utvikling:

Befolkningsutvikling og alderssammensetning:

Innbyggertall, inkludert kjønns og alderssammensetning, påvirker i stor grad kommunens tilgang til frie inntekter gjennom rammeoverføringer. Samtidig gir dette oss til stadighet en utfordring m.h.t. å kunne tilpasse tjenestenivået i forhold til ”etterspørselen”. Som et eksempel kan en her nevne; Hvordan tilpasse tjenestenivået i oppvekstsektoren ved en nedgang i barnetallet, samt tilpasse tjenestenivået i omsorgssektoren ved en økning av antall personer med omsorgsbehov?

Utvikling folketall og antall fødte, pr. 31.12. hvert år:

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Folketall	1168	1138	1134	1104	1109	1141	1158	1120	1119	1103	1090
Ant. fødte	4	8	5	5	5	10	10	6	7	4	6
Fødselsoverskudd	-6	-8	-8	-14	-3	-5	-7	-11	-8	-5	-9
Nettoinnflytting	0	-22	4	-16	8	37	24	-27	7	-11	-4

Befolkningsframskrivning:

År, folketall pr. 01.01. 2016 og prognoser SSB for 2020, 2030 og 2040

	2017	2020	2030	2040	Endring i perioden
Prognose Flatanger, ”middels vekst”	1090	1090	1091	1070	-1,8%
Prognose landet, «Middels vekst»	5,27 mill	5,44 mill	5,9 mill	6,33 mill	+20,1%

Alderssammensetning, fremskrevet pr. 01.01., SSB, ”middels prognose”

År	I alt	0-5 år	6-15 år	16-19 år	20-66 år	67 år+
2017	1090	47	108	63	652	220
2020	1090	57	92	56	640	245
2030	1091	75	115	37	557	307
2040	1070	61	131	54	505	319

Prognosen viser her en nedgang i antall barn i skolepliktig alder fram til 2020, men en tilsvarende økning av barn i aldersgruppen 0 – 5 år. I hele perioden øker antall eldre kraftig. Etter 2020 ser vi imidlertid en økning i antall barn i hele aldersgruppen 0 – 15 år. Antall personer i yrkesaktiv alder har en vesentlig nedgang. Dette kan i neste omgang skape vesentlige rekrutteringsvansker til jobber både i privat næringsliv og offentlig tjenesteyting.

Ut fra prognosert utvikling ser en at gjennomført heving av infrastruktur i barnehage er framtidsrettet, men at vi vil stå overfor vesentlige kapasitetsutfordringer knyttet til eldreomsorg. Dette er prognoser fra SSB. Nå er vi imidlertid inne i en periode som tyder på betydelig tilflytting til kommunen som er tuftet på en sterk vekst i privat næringsliv. Det er ikke sikkert at SSB’s prognoser har «fanget opp» denne utviklingen enda. Mye tyder på at vi kanskje kan ha en mer positiv utvikling enn hva tabellen viser i de nærmeste år. Mye vil også være avhengig av at vi innehar et attraktivt samfunn med stor grad av «bolyst» slik at arbeidsinnpendling begrenses.

Antall ansatte:

En stor andel (ca 2/3) av kommunens driftsutgifter er knyttet til lønn og sosiale kostander. Tabell viser årsverksutvikling i kommunen de siste år:

Antall avtalte årsverk i kommunen ekskl. lange fravær og antall sysselsatte.

	Årsverk	Sysselsatte
2007	116,6	177
2008	113,5	168
2009	111,5	164
2010	106,0	160
2011	107,0	160
2012	108,6	162
2013	104,39	165
2014	103,0	162
2015	104,31	164
2016	102,69	160

(Årsverkstall for 2013 - 2016 er hentet fra egen lønnsstatistikk. For årene 2007 -2012 er det hentet fra KOSTRA-statistikk. Sysselsettingstall er hentet fra KOSTRA)

Trenden fra 2007 er en nedgang i både antall årsverk og antall sysselsatte i kommunen. Utviklingen viser at vedtatte føringer lagt inn i budsjett og årsplan blir satt ut i livet. I samme periode er også kommunen tilført vesentlig nye oppgaver som gjennomføres uten styrking av ansattressursen, altså gjennom effektiviseringstiltak. Siden 2007 er det gjennomførte effektiviseringstiltak som har redusert lønnsbudsjettet årlig med ca. kr. 9 mill i 2018-kroner.

Kompetanseutvikling på alle nivå i kommunen bør ha et stort fokus og prioritet framover i og med at tjenestenivået skal opprettholdes og videreutvikles med stadig færre ansatte.

Prioritering av ressursbruk

Prosentfordeling av nettoutgifter til de ulike kommunale driftsenheter de siste 5 år, ekskl avskrivingskostnader:

	2012	2013	2014	2015	2016
HA 0, Sentrale styringsorganer	1,7%	1,9%	1,6%	2,0%	1,9%
HA 1, Fellesutgifter, stab, støtte	9,0%	9,2%	9,2%	9,2%	8,1%
HA 2, Oppvekst, kultur	28,3%	27,7%	28,2%	29,4%	27,9%
HA 3, Helsev., sosiale tj., pleie/omsorg	46,8%	48,7%	48,2%	46,6%	47,3%
HA 4, Næring, miljø, teknisk	12,8%	11,1%	11,4%	11,3%	13,3%
HA 5, Kirkelige formål	1,4%	1,4%	1,4%	1,5%	1,5%
Totalt	100%	100%	100%	100%	100%

Kommentar:

I forhold til gj.snitt i de siste driftsår kan en i 2016 se følgende utvikling:

En ser at i driftsmidler til fordeling har andel nettokostnad innenfor Helsevern, sosiale tjenester, pleie/omsorg økt, men en nedgang siden 2014. Også NMT har hatt en økning i forhold til de andre driftsenheter. Siden 2014 har andelen av driftsmidlene som har gått til Fellesutgifter, stab,

støtte og oppvekst og kultur vært synkende. I samme periode har imidlertid andel unge innbyggere i kommunen vært sterkt fallende.

Skjønnsmidler tildelt fra Fylkesmannen

Som tidligere nevnt, kan de siste års tildelte skjønnsmidler fra Fylkesmannen, både når det gjelder ettårskompensasjon og ekstraordinære midler, forklare at kommunen de siste år har klart å balansere utgiftene i tråd med inntektene. Dette er kompensasjonsordninger som nå gradvis faller bort, og kommunen må således rigge sin økonomiske drift i tråd med ordinære inntekter over inntektssystemet og kommunale avgifter/gebyrer. For 2018 ligger det ingen ekstraordinære skjønnsmidler inn i kommunens frie inntekter.

Prioritering m.v. i forhold til andre kommuner:

Utvalgte nøkkeltall 2016, kilde: KOSTRA

	Flatanger	Gj.snitt Kommunegr. 05	Gj.snitt Nord- Trøndelag
Prioritering			
Netto driftsutgifter per innbygger 1 – 5 år i kroner, barnehager	146 125	147 787	140 138
Netto driftsutgifter til grunnskolesektor (202,215,222,223), per innbygger 6-15 år	152 370	148 646	112 852
Netto driftsutgifter per innbygger i kroner, kommunehelsetjenesten	3 941	4 834	2 706
Netto driftsutgifter per innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten	29 996	26 766	16 021
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten per innbygger 20-66 år	160	2 757	2 813
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barneverntjenesten	2 857	8 894	9 584
Netto driftsutgifter til administrasjon og styring i kroner per innbygger	11 962	10 611	5 009

	Flatanger	Gj.snitt Kommunegr. 05	Gj.snitt Nord- Trøndelag
Dekningsgrad			
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	95	89,1	93,3
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, prosent	10,8	9,8	8,8
Legeårsverk pr. 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	9,2	16,5	10,8
Fysioterapiårsverk per 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	13,6	11,5	9,1
Andel plasser i enerom i pleie- og omsorgsinstitusjoner	100	97,3	96,3
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon	25,9	18,4	11,2
Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av innbyggere 20-66 år	2,6	-	-
Andel barn med barnevernstiltak ift. Innb. 0-17 år	4,8	-	5,9
Produktivitet/enhetskostnader			
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage	184 868	194 480	182 252
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss (202, 222, 223), per elev * Se merknad etter tabell	206 536	157 994	119 182
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 8. til 10. trinn	8,6	9,8	13,8
Korrigerte brutto driftsutgifter per mottaker av hjemmetjenester (i kroner)	202 536	209 540	239 708
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner, institusjon, per kommunal plass	990 500	982 842	1 006 749

Merknad til brutto driftsutgifter til grunnskole:

Ansvar 202: Alle utgifter til skole, dvs. også utgifter til kjøp av tjenester på Namdalseid og Osen, spesialundervisning Flatanger Montessoriskole (FM), PPT-tjeneste som også dekker Sæter og Vangan.

Ansvar 222: Skolelokaler; Dekker også utgifter til lokaler for bibliotek, kulturskole og SFO.

Ansvar 223: Skoleskyss; Dekker også skyss til elever ved FM, Sæter og Statland.

NB! Alle disse utgiftene fordeles på de elevene vi har på Lauvsnes og Utvorda.

Nye reformer/oppgaver til kommunene:

Det knyttes stor usikkerhet med hensyn til ressursbruk og kostnadsdekning i forbindelse med overføring av nye lovpålagte oppgaver til kommunene. Enkelte reformer vil dessuten betinge et utstrakt kommunesamarbeid for å kunne løse alle mål.

Kommunereformarbeidet har hatt stor fokus i kommunen. Kommunestyret fattet i 2016 vedtak om at en fortsatt ønsker å bestå som en egen kommune, men at kommunen er fortsatt positiv til å utvikle et utstrakt samarbeid, også på tjenestenivå, med omkringliggende kommuner. Utvikling av robuste og kvalitetsmessig gode samarbeidsordninger vil for Flatanger kommune være av avgjørende viktighet for at vi også fram i tid skal kunne utføre de oppgaver vi er satt til å gjøre. Dette arbeid må vies stor fokus, ikke minst med bakgrunn i endringer i kommunestruktur i nabokommuner, og avvikling av Midtre Namdal Samkommune. Dette medfører også at mange av de eksisterende samarbeidsavtaler må reforhandles.

Pågående flyktningkrise påvirker hele den vestlige verden, og dermed også vår kommune. Staten har sterke forventninger til at alle landets kommuner bosetter flyktninger. Med utgangspunkt i dette har kommunestyret fattet vedtak på at også Flatanger skal bli en bosettingskommune. De første flyktninger flyttet hit høst 2016. Foreløpig forutsettes at statlig finansiering vil dekke kommunens kostnader, slik at dette ikke i første omgang påvirker kommunens nettoøkonomi. Oppgaven medfører også at mange kommunale enheter får tilført flere oppgaver ifbm integreringsarbeidet. Kommunen vil innen utgangen av 2018 sannsynligvis ha bosatt 19 flyktninger, hvorav 4 er flyttet hit som følge av innvilget familiegjenforening.

Kapitalkostnader, knyttet til rentenivå, avdragstid, lånegjeld:

Utvikling av kommunes langsiktige lånegjeld (1000 kroner)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Langsiktig bruttolånegjeld pr. 31.12.	71.964	68.962	71.937	71.694	75.288	72.454	68.984

Her ser vi at gjeldsbelastningen er blitt redusert etter 2008, og i forhold til sammenlignbare kommuner kan en si at vår gjeldbelastning er moderat. Kommunen står imidlertid overfor større investeringsbehov på infrastruktur innenfor pleie-og omsorg, samt andre viktige tiltak (se investeringsbudsjett). En endring i rentenivået på 1% innehar en økonomisk konsekvens totalt på netto ca. kr. 700.000.

Statens bevilgning av frie inntekter til kommunene:

Endringer fra og med 2017 i inntektssystemet for kommunene har bl.a. medført endring i vektlegging av de ulike kriterieverdier som danner grunnlag for utmåling av utgiftsutjevningen i rammetilskuddet. For Flatanger gir dette negative utslag. I forbindelse med utmåling av utgiftsutjevningen blir det ut fra ulike kriterier beregnet kostnadsindeks. En kostnadsindeks på verdi 1 betyr at utmålingen blir i tråd med landsgjennomsnittet. Dette gir igjen en realnedgang på rammeoverføring fra staten til kommunen. Lav andel av unge Flatangeringer, aldersgruppen 0 – 15 år, er hovedforklaringen. Utgiftsutjevningen i inntektssystemet dreier i retning mot kommuner med høy tilvekst i disse yngste grupper.

I forhold til tidligere inntektssystem kommer imidlertid kommunen ut bedre på ett område - i og med at vi kompenseres for et høyere basistilskudd. Dette med bakgrunn i kompensasjon for

«avstandsulemper» m.v. («ufrivillig liten»). Distriktstilskuddet ble imidlertid ikke deflatorjustert fra 2017 til 2018.

Totalt opplever vi likevel en vedvarende realnedgang i kommunens frie inntekter. For å snu denne utvikling er det særdeles viktig at kommunen nå lykkes med å snu befolkningsutviklingen til minimum å følge gjennomsnittlig utvikling i resten av landet. Siste tids positive utvikling innen kommunens næringsliv, økt boligbygging og bosetting av flyktninger bør være viktige bidrag i så måte.

Inne i de frie inntektene ligger også disponering av statlige skjønnsmidler. En del av disse midler har for vår kommune også vært av ekstraordinær art – ettårige ”omstillingsmidler” knyttet til inngått forpliktende omstillingsplan inngått med Fylkesmannen i Nord-Trøndelag. For 2014 utgjorde dette kr. 2,15 mill kroner. For 2015 ble dette trappet ned til kr. 0,775 mill. Dette er skjønnsstilskudd som Fylkesmannen har formidlet, og opphørte helt fra og med 2016/2017.

For 2018 vil kommunen få et netto trekk i statlig rammetilskudd på kr. 2.072.000 som følge av at vi har en privat grunnskole i kommunen. Dette er en reduksjon på kr. 811.000 fra året før, noe som kommer av færre elever i den private skole.

Nærværsutvikling:

Nærværsutvikling i hele kommunen samlet

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
90,6 %	91 %	91 %	90,2%	91,9%	90,8%	91,8%

Som tabellen viser, har vi hatt en forbedring i jobbnærværsutviklingen siden 2015. Klarer en å øke jobbnærværet til 93,5% i snitt, som er målsatt i vår IA-plan, viser beregninger at kommunen årlig kan spare ca. kr. 0,5 mill.

Ressurskrevende brukergrupper:

Flatanger kommune innehar et sammensatt bilde av ressurskrevende brukergrupper på lik linje med andre kommuner. I en folkefattig kommune, som Flatanger, innehar en imidlertid stor utfordring med hensyn til å utnytte ”stordriftsfordeler” i utvikling av tjenestetilbudet innenfor dette område. Dette på grunn av at brukergruppen er sammensatt, men få brukere med samme tjenestebehov. Statens kompensasjonsordning knyttet til store kostnader for brukere i denne gruppen har de siste år blitt gradvis svekket.

Ekstraordinære inntekter:

Eiendomsskatt fra vindkraftvirksomhet:

Fortsatt er det ikke tatt investeringsbeslutninger knyttet til 2 gitte konsesjoner på vindkraftutbygging i kommunen, men signalene fra begge konsesjonshavere er at planene absolutt ikke er lagt bort. Zephyr AS må imidlertid vente på OED’s klagebehandling, og Sarepta AS har gitt signaler om at endelig beslutning tas i nær framtid. Framtidige inntekter er imidlertid høyst usikre, samt at tidsperspektivet fram til evt at vindkraftverkene er ferdigstilt er langt. Dette gjør at en ikke budsjetterer med økte inntekter knyttet til dette hverken i budsjett 2018 eller i økonomiplanperioden fram mot 2021.

Havbruksfondet:

Staten har opprettet havbruksfondet. Inntekter til fondet vil komme fra inntekter knyttet til at staten selger ut tillatelser til oppdrettsnæringa (anadrom laksefisk). 70% av inntektene skal tilfalle havbrukskommunene, der i stor grad innbyrdes fordeling av inntektene blir gjort etter til enhver tid tillatte maksimale produksjonsvolum i den enkelte kommune (MTB). Bl.a. med bakgrunn i lusesituasjonen i næringa har staten solgt ut få nye tillatelser til vekst, og dette har medført at inntektene til fondet har vært begrenset.

Regjeringa v/fiskeriministeren har nå imidlertid signalisert, gjennom «trafikklysordningen», at en vil øke utsalg av nye tillatelser på produksjonsvolum til næringa. Dette kan medføre at kommunen, som er blant de 10 største oppdrettskommunene i landet målt etter MTB, kan få merkbare inntekter fra fondet. Imidlertid er dette ennå usikre inntekter, som sannsynligvis vil ha store svingninger over tid. Dette gjør det vanskelig pr. i dag å legge inn inntekter fra havbruksfondet inn i budsjett. De evt. utbetalinger som vil komme (i dag ligger ca kr. 60 mill i fondet som ikke er utdelt), anbefales å ikke i første omgang gå inn i ordinær drift, men gå til å finansiere investeringer, eller driftstiltak av en begrenset varighet, dvs. prosjektrettede tiltak. Det er ikke innlagt inntekter fra havbruksfondet i budsjett for 2018. men i økonomiplanen for perioden 2019 – 2020 er det forutsatt en samlet utbetaling på kr. 20 mill. Dette kan i slutten av perioden gi en nettoeffekt reduserte kapitalkostnader på kr. 1,4 mill pr år.

Produksjonsavgift:

Stortinget har besluttet at en begrenset andel av oppdrettselskapenes overskudd skal tilbakeføres til vertskommunene. Regjeringa har fått i oppdrag fra Stortinget å utforme og innfase en slik ordning. I forslag til statsbudsjett for 2018 ligger ikke en slik ordning inne. Det blir således ikke budsjettert med slike inntekter i budsjett for 2018, heller ikke i økonomiplanperioden.

2.3 Totalt omstillingsbehov

Forutsatt at kommunens folketall og alderssammensetningen fra nå av utvikler seg i takt med gjennomsnittlig utvikling i landet, kan vi nå forvente at kommunen vil opprettholde realverdien av statens utmåling av kommunens frie inntekter i kommende år på nivå med 2018 bevilgning. Dette ut fra at inntektsgarantiordningen nå er «nullet ut» og at det i prognose for 2018 ikke ligger inne ekstraordinært skjønn.

Imidlertid fører kommende store investeringer til at kommunens finanskostnader vil øke merkbart. Dette kombinert med behov for økte ressurser på enkelte områder, gjør at kommunens omstillingsbehov er minimum på kr. 2,3 mill over en 3- års periode f.o.m 2019 t.o.m. 2021. En viktig forutsetning her er at en oppnår en varig årlig nettovirkning på kr. 1,4 millioner som følge av utbetalinger fra havbruksfondet.

Forutsetningen om positiv utvikling i befolknings- og alderssammensetning er kritisk. Ikke minst med utgangspunkt i SSB-prognose og siste års utvikling.

Aktiv innsats for å bedre befolkningsutviklingen i kommunen, jfr. overordnet mål i kommunens samfunnsplan, er ut fra dette fortsatt sentralt i forhold til inntektssystemet. Vi er imidlertid inne i en svært positiv periode mht både nærings- og boligutvikling. Dette kombinert med effekt av å bosette flyktninger som bør kunne bidra sterkt til å snu utviklingen.

3. Framtidige utfordringer

I kommunens årsmelding angir hver virksomhet framtidige utfordringer med utgangspunkt i lokale utviklingstrekk, lokale vedtatte mål og planer, lover og forskrifter og sentrale føringer ellers. Utfordringene legger derfor føringer på kommunal drift, og endringsbehov.

Framtidige utfordringer for hovedansvarsområdene slik de fremkommer i årsmelding for 2016:

3.1 Fellesutgifter, stab, støtte:

- Sikre og gjennomføre god økonomistyring og driftstilpasning i forhold til stadig trangere økonomiske rammer/budsjett.
- Videreutvikle integreringstjenesten
- Sette av nok tid til ledelse, kontroll, og administrative oppgaver.
- Sikre rett og optimal organisering av tjenestetilbud i henhold til ressurstilgang og lovkrav/ kommunale vedtak.
- HMS/IA-arbeid – bedre rutiner, oppnå økt jobbnærvær
- Bedre intern- og eksterninformasjon
- Gi rom for ledelsesutvikling og økt kompetanse
- Generell kommunal rekruttering
- Planarbeid; Revidering ROS og beredskapsplan
- Oppnå tilstrekkelige, kvalitative- og ressursmessige- gode samarbeidsordninger med nabokommuner sett i lys av kommunereformen.

3.2 Oppvekst og kultur

- Finne en ny plattform for framtidig interkommunalt samarbeid innenfor området.
- Økte forventninger til tjenestekvalitet/tilpassa tjenester og reduserte økonomiske rammer både innenfor barnehage, skole, SFO og musikk- og kulturskole.
- Tilfredsstill kompetansekravene etter hvert som det blir færre ansatte og økte kompetansekrav.
- Videreføre og implementere utviklingsprosjektene “Vurdering for læring”, “Ungdomstrinn i utvikling” og «Realfag i barnehagen», og kople disse til helhetlig og kontinuerlige skoleutviklingsprosesser.
- Videreutvikle samarbeidet mellom skoler, barnehager og PPT med mål om bedre tilpassa opplæring og oppfølging.
- Etablere og videreutvikle gode opplæringstilbud i norsk og samfunnsfag for flyktninger og andre med rett til opplæring.
- Sikre godkjenning av Vangan etter “Forskrift om miljøretta helsevern.....”
- Implementere ny rammeplan for barnehagene
- Utvide åpningstiden ved biblioteket.
- Ruste opp biblioteket til å møte nye behov som følge av bosetting av flyktninger.
- Avklare museets framtid.
- Opprettholde og videreutvikle dagens tilbud innen kulturområdet.

3.3 Helse-, sosial- og omsorg.

- Økonomistyring innenfor de ulike tjenesteområder. Nivå på tjenester må ses i forhold til endringer i lovverk og de økonomiske rammer som er stilt til rådighet – rammene må være realistiske. Endring i brukerbehov kan medføre krav om økte ressurser, men det er ikke sikkert at det er det som er det riktige svaret.
- Beholde og rekruttering av tilstrekkelig og kvalifisert arbeidskraft er ett av områdets viktigste utfordringer dette for sikre faglig forsvarlige helsetjenester til innbyggerne og kontinuitet og stabilitet i de tilbud som gis. Her må det jobbes både med kortsiktige tiltak og langsiktige strategier. En del av tiltakene vil ha økonomiske elementer i seg.
- Nye forskrifter som har trådt i kraft innen flere områder som vil kreve jobbing i 2018.
- Større fokus på helsefremmende og forebyggende arbeid innenfor alle fagområdene.
- Kommunereform og organisasjonens omstillingsevne. Gjennomgang og arbeide med nye samarbeidsavtaler med nabokommuner som ett resultat av kommunereform. Samarbeidsavtaler innenfor de fleste deltjenester innenfor området. Disse krever reforhandling sett i lys av omliggende kommuners valg.
- Organisasjonsutvikling; Arbeidstidsordninger, organisasjonsverdiene, kommunereform, HMS (helse-, miljø og sikkerhetsarbeid) /IA (inkluderende arbeidsliv).
- Kvalitetsutvikling av tjenestene sett i lys av forskriftsendringer og krav til kommunene
- Gjennomføring av intern kompetanseheving.
- Økte behov fra brukerne med bevissthet rundt sine rettigheter.
- Oppstart ombygging ved Flatanger pleie- og omsorgstun; utfordringer for brukere, ansatte i byggeperioden. Kan medføre både kapasitetsmessige og driftsmessige utfordringer som også kan påvirke økonomien.
- I perioder kapasitetsutfordringer knyttet til omfanget av kommunale oppgaver og avsatt ressurs til området. Utfordring å dekke opp alle kommunale oppgaver. Kommunen har fortsatt behov for å innhente ekstern kompetanse innenfor flere og små fagområder. Dette gjelder blant annet ergoterapikompetanse, kreftomsorg, kols, diabetes, psykisk helsevern. Det som utfordrer mest er at pasientgruppene hele tiden varierer, og at behovet ikke er konstant, og hvordan og om kommunen med bakgrunn i dette greier å utvikle kompetansen samt å gi ett tilfredsstillende tjenestetilbud. Dette er ofte områder det må samarbeides med andre kommuner om.
- Bli bedre på å ferdigstille det arbeidet som iverksettes før det iverksettes nye ting.
- Det rettes også en bekymring i forhold til ledelsesressursene innenfor området. Oppgavebredden er etterhvert blitt veldig stor.

3.4. Næring, Miljø og Teknisk

Det må utarbeides nye strategier for hovedansvarsområde med klare mål, serviceerklæringer, planer for vedlikehold og ENØK. Dette for å tilpasse bemanningen til de gitte oppgaver, få en bedre målstyring og tid til ledelse og utviklingsoppgaver.

Driftskostnadene har økt på alle områder og særlig gjelder det innkjøp av håndverks- og maskin-innleie og energi. Dette gjelder spesielt på de største byggene og vi har de siste årene hatt en underbudsjettering som gjør det vanskelig å holde budsjett. Dette gjelder også vegvedlikeholdet, og med økte beredskapstillegg for vintervedlikehold må også budsjettnivået på dette området økes.

Vi har stort etterslep på nødvendige vedlikeholds- og rehabiliteringsoppgaver på bygg og særlig kommunale veger. Det må avsettes mer midler for å rette opp dette og det bør vurderes å lånefinansiere rehabilitering til veg til for eksempel forsterkning og asfaltering.

Vi må få en avklaring på framtidig organisering av brann- og redningsvesenet, og om vi skal tilknyttes fellesordning. Det ble fremmet sak om dette som konkluderte med at brann og redningsvesenet skal inntil en framtidig kommunestruktur er avklart bestå som nå.

4. Mål

4.1 VISJON OG MÅL FOR KOMMUNENS VIRKSOMHET

(I h.h.t. gjeldende kommuneplan)

Visjon:

”Flatanger – Aktivt og åpent”

Overordna mål:

I løpet av planperioden skal folketallet stabiliseres og økes ved å:

- Utnytte lokale fortrinn for næringsutvikling
- Fremstå som en helhetlig reiselivskommune
- Fokuserer på alle tiltak som fremmer bolyst

Plantema:

Mål for omdømme, kultur, folkehelse og bolyst

Hovedmål:

Utvikle et attraktivt lokalsamfunn slik at en oppnår stabilt folketall, og en normal alders- og kjønnsfordeling i befolkningen.

Delmål:

- Flatanger skal være et åpent og inkluderende samfunn preget av toleranse og raushet
- Videreutvikle lokalsamfunnet slik at alle opplever trygghet og trivsel
- I Flatanger skal vi arbeide for økt likestilling i alle samfunnsfunksjoner slik at all kompetanse blir tatt i bruk til det beste for lokalsamfunnet, og som bidrag til å innfri kvinners forventninger ved valg av bosted.
- Sikre tilgang på attraktive boliger for ungdom og tilflyttere
- Økt fokus på tilrettelegging for aktivt friluftsliv og varierte kultur- og idrettsaktiviteter for å fremme psykisk og fysisk helse.
- Flatanger skal være et samfunn hvor den enkelte oppmuntres til aktivt å utvikle sine evner og interesser, og engasjerer seg til det beste for lokalsamfunnet.
- Økt fokus på positiv markedsføring.

Mål for næringsutvikling og sysselsetting

Hovedmål:

Videreutvikle et aktivt og variert næringsliv som den viktigste forutsetningen for å nå kommunens hovedmålsetning

Delmål:

- Økt fokus på å dyrke fram en gründerkultur gjennom tidlig innsats
- Opprettholde samla produksjon og sysselsetting i landbruket på dagens nivå
- Videreutvikle oppdrettsnæringa til fortsatt å være i forkant m.h.t. kvalitet og lønnsomhet
- Støtte utvikling og nyskaping i reiselivet
- Styrke formidling av kultur og lokalhistorie som del av reiselivstilbudet

Mål for internasjonalisering

Innflyttere fra utlandet skal oppleve Flatanger som et åpent og inkluderende samfunn hvor de får brukt sine ressurser og får lyst til å bli.

Mål for arealstrategier

- Gjennomføre regelmessig revidering av arealplanen. I en tidlig fase i arealplanprosessen legges det opp til en breiest mulig debatt om kommunens overordna arealpolitikk.
- Sikre aktivt bruk av kulturlandskapet som ressurs for rekreasjon, reiseliv og landbruk
- Dyrka og dyrkbar jord skal i utgangspunktet ikke brukes til annet enn jordbruksformål.
- Ved behandling av utbyggingssaker som omfatter nedbygging eller omdisponering av dyrka mark, skal alltid alternativer utredes og vurderes
- Kommunen skal bidra til å ivareta reindriftsnæringas behov for egna reinbeitearealer
- Kommunen har følgende rekkefølge på prioritering når det gjelder utbygginger som berører dyrka jord, dyrkbar jord eller kulturlandskap:

- 1) Offentlige utbyggingsformål – mindre streng holdning
- 2) Næringsvirksomhet utenom landbruk
- 3) Boligbygging
- 4) Fritidsbebyggelse – svært streng holdning

Mål for kommunens utvikling innen natur og miljø.

- Naturen i Flatanger skal ivaretas slik at den også i framtida kan være vårt viktigste forinn for tilflytting, reiseliv, og næringsetablering
- Ivareta naturmiljøet i nærområdene som den viktigste ressursen i det forebyggende helsearbeidet

Mål for kommunen som samarbeidspartner

Utvikle et forpliktende samarbeid med nabokommuner og kompetansemiljøer for å sikre framtidig tjenestekvalitet, rekruttering og utvikling av attraktive arbeidsplasser.

Kommunen som organisasjon**Hovedmål**

- Visjonen aktiv og åpen gir retning for all aktivitet internt i kommuneorganisasjonen.

Delmål

- **Være en åpen organisasjon som bygger på:**
- demokrati og gjennomsiktighet
- offentlighet, yringsfrihet og varslingskultur
- kunne navigere ved hjelp av dialog med brukere, innbyggere og samarbeidspartnere

- å søke drivkrefter for å utvikle organisasjonen
- **Søke å inneha kompetente medarbeidere som er:**
 - selvstendige kunnskapsmedarbeidere
 - myndiggjort i lys av fag, erfaringer, holdninger, verdier, delegasjon og tillit
 - selve forutsetningen for å skape tillit
 - forvalter sine ressurser til organisasjonens beste
 - initierer utvikling
- **Inneha et helhetlig og utfordrende lederskap som bygger på:**
 - helhet - samspill mellom politisk og administrativt lederskap
 - helhet - administrativt lederskapssamarbeid på tvers
 - utfordrende – delegere og myndiggjøre gjennom å utfordre, stille krav og støtte
 - utfordrende invitere medarbeidere og tillitsvalgte til medledelse

4.2 Mål som er styrende for den økonomiske utvikling

Med utgangspunkt i vår kommuneplan og statlige føringer er det i de ulike etater satt en rekke utviklingsmål.

Med tanke på den økonomiske utvikling, og behov for tilpasning, har vi to hovedretninger vi kan velge mellom:

- Opprettholde og videreutvikle et kommunalt tjenestetilbud, som gjør kommunen attraktiv som bosted og næringsetablering. Her vil en forventet befolkningsvekst føre til at kommunens frie inntekter vil øke..
- For å bringe den kommunale økonomi i balanse redusere det kommunale tjenestenivå i takt med reduserte inntekter.

Den ene utviklingsretningen kan sies å være offensiv, den andre passiv. En foreslår her en strategi som har i seg ”noe” i begge tilpasninger. For å kunne opprettholde et levende lokalsamfunn på minimum dagens nivå er vi nødt til å satse på tiltak som bidrar til positiv befolkningsutvikling. For å klare dette er vi nødt til å skaffe oss økonomisk handlefrihet. Samtidig er vi nødt til å dimensjonere våre tjenester med hensyn til kvalitet (nivå), og hvor i kommunen tjenestene skal gis.

Uansett, slik som tidligere beskrevet, er kostnadssiden i kommunen i stor grad relatert til lønn. Derfor må mål og tiltak i stor grad rettes mot dette.

Hovedmål:

Inneha et årlig positivt netto driftsresultat med en drift som oppfyller krav satt i lov, forskrift og sentrale føringer, samt som legger til rette for positiv samfunnsutvikling. I henhold til denne plan vil kommunen gjennom omfordelinger/innsparingstiltak og inntektsøkninger, bringe økonomien til et ”bærekraftig” nivå.

Delmål:

1. Kommunen skal være svært kritisk m.h.t å ta nye investeringer i planperioden utover de føringer som ligger i 2018 budsjettet. Rehabilitering av PO-tunet har høyeste prioritet. Investeringer som er nødvendig for å imøtekomme lovkrav på kommunale tjenester har høy prioritet. Investeringer som i etterkant av gjennomføring medfører inntektsøkning, eller utgiftsbesparelse, og således forventes å være lønnsomme, kan likevel gjennomføres selv om dette medfører økt langsiktig lånegjeld.
2. I løpet av planperioden skal ressursinnsatsen målt i antall kommunale årsverk reduseres med minimum 2 innenfor dagens tjenesteområder. (Stillinger knyttet til spesielle prosjekt eller stillinger finansiert med øremerkede midler inngår ikke i beregningsgrunnlaget.) Dette skal søkes gjennomført uten at det gjennomføres overtallighetsoppsigelser i organisasjonen.
3. Før en foretar faste nyansettelser i ledige stillingshjemler skal saken vurderes samlet av rådmannens ledergruppe. Følgende skal vurderes med utgangspunkt i stillingsanalyse og kravspesifikasjon:
 - Kan en gjennom interne/tverrsektoriell tilpasning legge hele eller deler av oppgavene over i andre stillingshjemler? (Hvis ja: Forutsetter drøftelser med ansatte/tillitsvalgte.)
 - Har vi ansatte som har fortrinnsrett ut fra AML § 14.2, eller behov for tilrettelegging ut fra helsemessige årsaker AML § 4-6?
 - Er det mulighet for sammenslåing av deltidsstillinger, kontra vesentlige ulemper for arbeidsgiver?
 - Har vi ansatte som har meldt ønske om utvidet stilling, jfr. HTA kap 1§2, pkt. 2.3.1?

I ledighet i stillingshjemler som i vesentlig grad arbeider med ikke lovpålagte oppgaver, skal saken vurderes politisk før en foretar nyansettelse.
4. Nedgang i tjenestebehov skal fortrinnsvis medføre tilsvarende relative nedgang i nettokostnad for den samme tjeneste, hvis ikke spesielle forhold skulle tilsi noe annet. Tilsvarende skal økt tjenestebehov prioriteres med økte ressurser.
5. Kostratall skal benyttes aktivt som et grunnlag for vurdering av ressursinnsats, og evt behov for omorganisering. Ekstern rådgivingsbistand skal benyttes for mer inngående analyser.
6. Jobbnærværet skal i løpet av planperioden økes til minimum 93,5% i organisasjonen som helhet.
7. Øke kommunens inntekter gjennom bl.a. å øke eiendomsskattesatsen.
8. Kommunen skal innta et aktiv forhold til kommunesamarbeid for å sikre kommunalt tjenestenivå.
9. Føringer lagt i revidert kommuneplan skal implementeres i kommunens øvrige planlegging og valg av tiltak. Dette for å fremme kommuneplanens hovedmålsetting.

5. Planlagte endringer/tiltak

5.1 Investeringsbudsjett

Mål: Kommunen skal være svært kritisk m.h.t å ta nye investeringer i planperioden utover de føringer som ligger i 2018 budsjettet. Rehabilitering av PO-tunet har høyeste prioritet. Investeringer som er nødvendig for å imøtekomme lovkrav på kommunale tjenester har høy prioritet. Investeringer som i etterkant av gjennomføring medfører inntektsøkning, eller utgiftsbesparelse, og således forventes å være lønnsomme, kan likevel gjennomføres selv om dette medfører økt langsiktig lånegjeld.

Forutsetninger:

Investeringsbudsjettet tar utgangspunkt kommunale føringer og vedtak. Viktige føringer for vedtak som er lagt til grunn:

Rehabilitering/ombygging Pleie- og omsorgstun, Total investering ca 108 mill. kr.

Økt tilrettelegging næringsareal.

Oppgradering kommunale veier.

Arbeid med bedring av mobildekning og bredbåndstilknytning

Økonomiplan investeringer 2018 – 2021

(Oversikt over planlagte investeringer for 2018 finnes i budsjett/årsplan for 2018)

Beløp i hele 1000 kr, inkl mva. 2018-prisnivå.

Tekst	2019	2020	2021
IKT, programvare	200	200	200
Flatanger PO-tun (Forutsatt investert kr 53 mill t.o.m. 2018)	30 000	25 000	0
Fornyng bilpark/maskinforv.	500	500	500
Vei	1 000	1 000	1 000
Andre rehabilitering bygg/industriområder	2 000	2 000	2 000
Bredbånd/mobil-utbygging	1 000	1 000	1 000
KLP-innskudd, Div.	500	500	500
Sum investeringer	35 200	30 200	5 200
Finansiering:			
Kommunalt låneopptak	11 300	7 300	4 300
Off finansiering/tilskudd PO-tun	17 000	17 000	
Mva-refusjon	6 900	5 900	900
Sum finansiering	35 200	30 200	5 200

Tar en hensyn til budsjetterte avdragsinnbetalinger i samme tidsrom, vil den totale lånegjeld i kommunen i planperioden 2018 - 2021 øke med ca. kr. 46.000.000.

5.2 Driftsbudsjett

5.2.1 Viktige forutsetninger

5.2.1.1 Skatteinntekter og rammetilskudd.

Innlagte frie inntekter følger KS-prognosemodell, og det er forutsatt lik befolkningssammensetning i perioden som i dag, men med en forutsetning av at vi fra og med 2018 følger prosentvis befolkningsutvikling i tråd med landsgjennomsnittet. En befolkningsmessig negativ utvikling i forhold til landsgjennomsnittet vil da forverre de økonomiske prognosene tilsvarende. Dette er en “kritisk” forutsetning i økonomiplanen. Imidlertid legges forhold som lokal positiv utvikling innen boligutvikling og næringsutvikling, samt bosetting av flyktninger, til grunn for at en fra dagens ståsted kan ha forhåpninger om at vi skal følge gjennomsnittlig utvikling i landet for øvrig.

5.2.1.2 Inntekt på kommunale gebyrer og avgifter samt eiendomsskatt/ekstraordinære midler.

En forutsetter også en indeksregulering av kommunale gebyrer i tråd med pris-/kostnadsutvikling.

Økonomiplanen forutsetter at en holder skatteprosenten på eiendomsskatten konstant på 5 promille f.o.m 2018 og ut økonomiplanperioden.

Imidlertid forutsettes at en i økonomiplanperioden totalt får en utbetaling fra havbruksfondet på kr. 20 mill. Dette anses som moderat sett ut fra de signaler som er gitt fra Regjeringen pr. d.d..

Bl.a. ut fra usikkerhet mht frekvens og størrelse på avkastning fra havbruksfondet (som forutsetter statlig utsalg av produksjonsvekst til havbruksnæringa) bør ikke midler tilført settes inn i ordinær drift, men f.eks bidra til reduksjon av lånegjeld, alternativt finansiering av tidsavgrensa prosjekter. I økonomiplanen for årene 2019 – 2021 beregnes virkningen av forventet utbetaling fra havbruksfondet tilsvarende redusert renter og avdrag på et lån på tilsvarende beløp, dvs årlig nettovirkning opp til kr. 1.400.000 hvert år.

Slår ikke denne prognose til, må eiendomsskatten øke, eller nettokostnaden senkes, tilsvarende.

5.2.1.3 Renter og avdrag på lånegjeld

Det er beregnet en gjennomsnittlig lånerente på dagens nivå i planperioden. Etter omstrukturering, der bla. nedbetalingstiden på lånegjeld ble strukket, innehar nå kommunen ca. 60% av lånemassen på flytende rente, resterende på fastrenteavtaler med varierende binding.

5.2.1.4 Andre kostnader

Prioriterte tiltak angir i økonomiplanen en retning i kommunens tilpasning i henhold til angitt mål under økonomiplanens driftsbudsjett.

I økonomiplanen ligger en rekke usikkerhetsmomenter som kan medføre at en under veis må prioritere annerledes. Dette blir ytterligere konkretisert i årsplan/budsjett.

Bolyst-prosjekt

Det tas sikte på, bl.a. som oppfølging av næringslivets strategiske næringsplan, at det søkes igangsatt et flerårig prosjekt som tar sikte på å arbeide med bolyst- og tilflytterstrategier. Kommunal egenandel, i tillegg til eksternfinansiering, foreslås finansiert over kommunale næringsfondsmidler/ evt. havbruksfondsmidler.

5.2.2 Tiltak med økonomisk konsekvens:

For nærmere beskrivelse av tiltak i 2018 henvises til budsjett/årsplan for 2018.

En gjør oppmerksom på at flere av tiltakene kan senke nivå/kvalitet på tjenestene. Tiltakene kan ut fra dette betinge politiske vedtak mht endringer av serviceerklæringer med mer.

Havbruksfond/Eiendomsskatt (Hovedansvarsområde 8)

Fra og med 2012 ble det innført eiendomsskatt til å gjelde for hele kommunen. (Vedtatt av kommunestyret i sak 27/11.) I 2013 ble skattetrykket satt til 2,5 promille av takst.

Fra og med 2018 er skattetrykket satt til 5 promille av takst som holdes konstant i økonomiplanperioden, under forutsetning av utbetaling fra havbruksfondet med en maks årsvirkning på kr. 1,4 mill pr. år, se pkt. 5.2.1.2

Reduksjon i antall årsverk/generell effektivisering (Påvirker 4 hovedansvarsområder)

Forutsetning: Skulle enkelte brukergrupper av kommunale tjenester få en vesentlig økning, f.eks økt barnetall, økt antall eldre, forventes dette at det vil påvirke kommunens frie inntekter i positiv retning.

Med utgangspunkt i satte delmål:

Nærme seg gjennomsnittlig ressursinnsats med kommunegruppe 5 (kostra) vedr ressursinnsats i spesialundervisning – mer undervisning i grupper (gjelder i alle skoler der kommunen finansierer spesialundervisning), samt nærme seg gjennomsnittlig ressursinnsats med kommunegruppe 5 (kostra) m.h.t. lærertetthet. Samtidig forventes fortsatt en elevnedgang på ca 15 elever i kommunal grunnskole fram mot 2020. Samtidig forventes en økning av barn 0 – 5 år på 10 stk. Innsparing i kommunale årsverk må kombineres med kompetanseutvikling til arbeidstakerne. Videre forventes også effektivisering gjennom årsverksnedgang i andre områder.

Videre viser RO-prosjekt at ressursbruk innen pleie og omsorg ligger i overkant av sammenlignbare data fra tilsvarende kommuner. En har bl.a. forventning om at økt satsning på forebygging samt planlagt gjennomført rehabilitering av PO-tunet skal muliggjøre effektivisering innen drift. Størst effekt kan først forventes etter gjennomført utbygging/rehabilitering.

Totalt effekt i planperiode: kr. 1.400.000

Reduksjon sykefravær (Påvirker 2 hovedansvarsområder)

Gjennom effektivisering av tiltak satt i IA-plan oppnå et gjennomsnittlig jobbnærvær på 93,5%. Kostnadsreduksjon innen utløpet av planperioden: Kr. 200.000

Endring av organisering av brann og redningstjeneste, NMT

Økt nettokostnad med kr. 700.000 påregnes fra og med år 2020. Det er her også tatt høyde for at en evt. omorganisering av tjenesten også kan medføre administrative kostnadsreduksjoner. Angitt kostnad er høyst usikkert, og området vil bli underlagt en egen utredning med politisk beslutning i løpet av 2019.

Økning i renter og avdrag som følge av nyinvesteringer og dermed økt låneopptak i tråd med investeringsbudsjett. (Hovedansvarsområde 9)

Kr. 800.000 i økte avdrag og kr. 700.000 i økt rentekostnad. (F.o.m 2019 tom 2021)

Oppsummering:

Oversikt over tiltak og endring av nettokostnad. Tall i kr. 1000

	2019	2020	2021	Totalt
Sentrale styringsorganer				0
Fellesutg/stab				0
Oppvekst/kultur/endring rammetilskudd	- 400 (0,5 årsverk/generell effektivisering)	- 400 (0,5 årsverk/generell effektivisering)		-800
Helsevern, pleie mv			-600 (0, 5 årsverk/ Generell effektivisering	-600
Næring, miljø, teknisk	-100 (Generell effektivisering)	+ 700 (Ny brannordning)	-100(Generell effektivisering)	+500
Kirkelige formål				0
Nettoeffekt havbruksfond	-1000		- 400	-1400
Totalt	-1500	+300	-1100	-2300

5.3 Økonomiplan drift 2018 -2021. Tall i 1000-kroner – 2018 prisnivå

	2018	2019	2020	2021
<i>Skatt på inntekt og formue, eks eiendomsskatt</i>	25 827	25 827	25 827	25 827
<i>Eiendomsskatt</i>	5 200	5 200	5 200	5 200
<i>Rammetilskudd (Inkl nedgang i privatskoletrekk 600' i 2019)</i>	54 058	54 658	54 658	54 658
<i>Andre statlige refusjoner, kompensasjoner renter/premieavvik</i>	4 624	4 000	3 500	3 000
<i>Nettovirkning av havbruksfond, se pkt. 5.2.1.2</i>		1 000	1 000	1 400
<i>Sum Hovedansvar 8 (Inntektssiden eks kom. Avg/gebyr)</i>	89 709	90 685	90 185	90 085
<i>Nettokostnad hovedansvarsområder:</i>				
<i>HA 0, Sentrale styringsorganer</i>	-1 483	-1 483	-1 483	-1 483
<i>HA 1, Fellesutg., stab, støtte</i>	-8 145	-8 145	-8 145	-8 145
<i>HA 2, Oppvekst, kultur</i>	-22 430	-21 887	-21 487	-21 487
<i>HA 3, Helse, omsorg mv</i>	-39 503	-39 503	-39 503	-38 903
<i>HA 4, NMT</i>	-9 985	-9 885	-10 585	-10 485
<i>HA5, Kirkelige formål</i>	-1 234	-1 234	-1 234	-1 234
<i>Nettokostnad innenfor Ho 9, renter, avdrag, anvendelse:</i>				
<i>Renter (netto innskudd/lån)</i>	-1 222	-1 700	-1 750	-1 922
<i>Avdrag (Forutsetter ferdigstillelse PO-rehabilitering 2019)</i>	-5 450	-5 800	-6 000	-6 250
<i>Avsetning til uforutsette kostnader/tilleggsbevilgninger</i>	-257	-1 048	2	-176
<i>Totalt nettokostnad</i>	-85 830	-90 685	-90 165	-90 065
<i>Driftsresultat</i>	0	0	0	0
<i>Netto driftsresultat (+ = positivt)</i>	-1.479	1 048	0	176